Digitalisaatio ja ammattikorkeakoulujen yritysyhteistyö

31.1.2022

Digitalisaatio on mahdollistanut ja mahdollistaa myös jatkossa niin pieniä edistysaskeleita yritysten liiketoiminnassa kuin kokonaisia toimialoja mullistavia muutoksia. Opetushallitus (2019) tarkastelee osaamisen ennakointiraportissaan digitalisaation vaikutusta työmarkkinoihin ja osaamistarpeisiin vuonna 2035. Digitalisaation ennakoidaan muuttavan yritysten toimintatapoja, asiakaskäyttäytymistä, toiminta- ja kilpailuedellytyksiä sekä luovan uusia liiketoimintamahdollisuuksia samalla korostaen, että digitaaliset työkalut tulevat olemaan käytössä kaikilla toimialoilla (Opetushallitus, 2019). Digitalisaatiota ei siis pääse karkuun ja tämä vaatii yrityksiltä sopeutumista ja uudenlaista osaamista. Pk-yritysten tukena digitalisaation omaksumiseen, kehittämiseen ja hyödyntämiseen on mahdollisuus yhteistyöhön ammattikorkeakoulujen kanssa.

Crazy Town Oy teki vuonna 2018 selvityksen ammattikorkeakoulujen yritysyhteistyön malleista tunnistaen neljä laajempaa kokonaisuutta, joita olivat opetus, tutkimus, osaamisen siirto ja hallinnollinen taso (Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T. ja Meerman, A. 2019). Tarkastellaan seuraavaksi muutamia näkökulmia siitä, miten ammattikorkeakoulu voi toimia yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa digitalisaation edistämiseksi. Tarkastelun lähtökohtana on Seinäjoen ammattikorkeakoulun ESR-rahoitteinen Digital Business Lab-hanke, jonka tavoitteena on kehittää alueen yritysten digitaalista osaamista ja tietämystä sekä parantaa yhteistyötä alueen pk-yritysten ja SeAMKin välillä.

Tutustuminen tulevaisuuden osaajiin

Digitalisaatio tarvitsee tekijöitä. Panostamalla opiskelijoiden liikkuvuuteen esimerkiksi erilaisten projektien, toimeksiantojen, opinnäytetöiden ja harjoittelujen muodossa tehdään oppimista työelämälähtöisemmäksi ja tarjotaan samalla opiskelijoille mahdollisuus verkostoitua paikallisten yritysten kanssa urapolulla alkuun pääsemiseksi. Opiskelijat toimivat usein ikään kuin yhteistyön avaajina ja myöhemmässä vaiheessa yhteistyösuhdetta voidaan syventää. (Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T. ja Meerman, A. 2019).

Digital Business Lab -hankkeessa opiskelijalähtöinen yhteistyö on toiminnan keskiössä. Olemassa olevien toimintamallien ympärille rakennetaan digitalisaation teemoja tukeva kokonaisuus, joka on selkeästi hahmoteltavissa niin yritysten tarpeista kuin myös oppimisen lähtökohdista tarkasteltuna. Opiskelijat ja yrityksen edustajat saavat mahdollisuuden tutustua toisiinsa erilaisen digitalisaatioon liittyvien hankkeiden toteuttamisen yhteydessä.

Oppimissisältöjen työelämälähtöisyys

Työelämälähtöisyys ja työelämävalmiuksien kehittäminen ovat oleellinen osa myös digitalisaation edistämiseen tähtäävässä oppimissisältöjen kehittämisessä. Yritysyhteistyö tarjoaa mahdollisuuden yhteiskehittää digitalisaatioon liittyviä opetussisältöjä ja esimerkiksi vierailuluentojen avulla voidaan tuoda työelämän edustajien näkökulmaa opetukseen. Samaa tavoitetta tukevat käytännön projektitoiminta ja erilaiset tapahtumat. (Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T. ja Meerman, A. 2019).

Digital Business Lab-hankkeessa tunnistetaan nykyiset digitalisaation oppimissisällöt ja kehitetään uusia tapoja tehdä yritysyhteistyötä kurssien sisällä. Yritysten tarpeiden entistä kiinteämpi integraatio opetukseen luo motivoivia käytännön elämän oppimiskokemuksia ja kehittää opiskelijoiden työelämätaitoja.

Fyysinen tila ja demoympäristö

Virtualisoituvassa maailmassa konsepteille ja toimintamalleille on edelleen hyvä antaa myös fyysisiä kiintopisteitä. Ammattikorkeakouluilla on tapahtumien sekä tilojen ja laitteiden yhteiskäytön kautta mahdollisuus tuoda yritykset kampukselle tarkastelemaan, kokeilemaan ja kehittämään omaa liiketoimintaansa. Yhteistyön edistämisen kannalta oleelliseksi teemaksi nousee kampusympäristöjen ja alustojen avaaminen erilaisten sisältöjen kautta, mikä mahdollistaa aikaisempaa syvemmät yhteydet ammattikorkeakoulujen ja yritysten välille (Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T. ja Meerman, A. 2019).

Digital Business Lab -hankkeessa tarjotaan käytännön toimintaympäristö ja toisaalta järjestelmien demoamiseen soveltuvat virtuaaliset ympäristöt yritysten tarpeisiin. Tätä kautta luodaan avointa yhteiskehittämisen ja kokeilun kulttuuria. Alustat integroidaan opetukseen erilaisten projektien muodossa ja fyysinen tila jää niin opetus- kuin tapahtumakäyttöön.

Osaamiskeskittymä

Ammattikorkeakouluilla on hyvät mahdollisuudet toimia paikallisina digitalisaation osaamiskeskittyminä. Neutraali toimija pystyy tuomaan yhteen niin paikallisten yritysten, opiskelijoiden kuin myös opettajien ja TKI-henkilöstön laajan osaamisen digitalisaation eri osa-alueilla. Edellä mainitun lisäksi yhteistyö voi ulottua aina strategiseen vaikuttamiseen asti, jossa korkeakoulun edustajat osallistuvat yrityksen päätöksentekoon ja neuvontaan tai päinvastoin. Osaamisen siirto on myös keskeisessä osassa yritysten digikyvykkyyksien kehittämisessä. Suhteen syventyessä ammattikorkeakoulut pystyvätkin tarjoamaan tukea esimerkiksi tutkimusten kaupallistamiseen sekä tuote- ja palvelutestaukseen. Ammattikorkeakoulujen kautta yrityksillä on myös mahdollisuus osallistua erilaisiin aluekehittämisen projekteihin. (Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T. ja Meerman, A. 2019)

Digital Business Lab-hankkeen kautta tuodaan opetus- ja TKI-henkilöstön digitalisaatio-osaamista entistä paremmin paikallisen yrityskentän tietoisuuteen ja hyödynnettäväksi. Oleellista onkin tuoda ihmiset ohjatusti

yhteen digitalisaation teemojen ympärille, oli kyseessä sitten opiskelija, opettaja, TKI-osaaja tai yrityksen edustaja (Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T. ja Meerman, A. 2019).

Mikko Kulmala
Lehtori, Digitaalinen liiketoiminta ja ohjelmointi
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kirjoittaja toimii projektipäällikkönä EAKR-rahoitteisessa Digital Business Lab –hankkeessa. Tämä artikkeli on osa em. hanketta.

Lähteet:

Jääskö, P., Korpela, M., Laaksonen, M., Pienonen, T., Davey, T., Meerman, A. 2019. Korkeakoulujen työelämäyhteistyön tilannekuva. [Viitattu 14.1.2022].
Saatavissa: https://tem.fi/documents/1410877/2132258/Korkeakoulujen+ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4yhteisty%C3%B6n+tilannekuva/80f05582-f357-1b69-1bdb-397201e57990/Korkeakoulujen+ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4yhteisty%C3%B6n+tilannekuva.pdf

Opetushallitus, 2019. Osaaminen 2035 – Osaamisen ennakointifoorumin ensimmäisiä ennakointituloksia. [Viitattu 14.1.2022]. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/osaaminen_2035.pdf